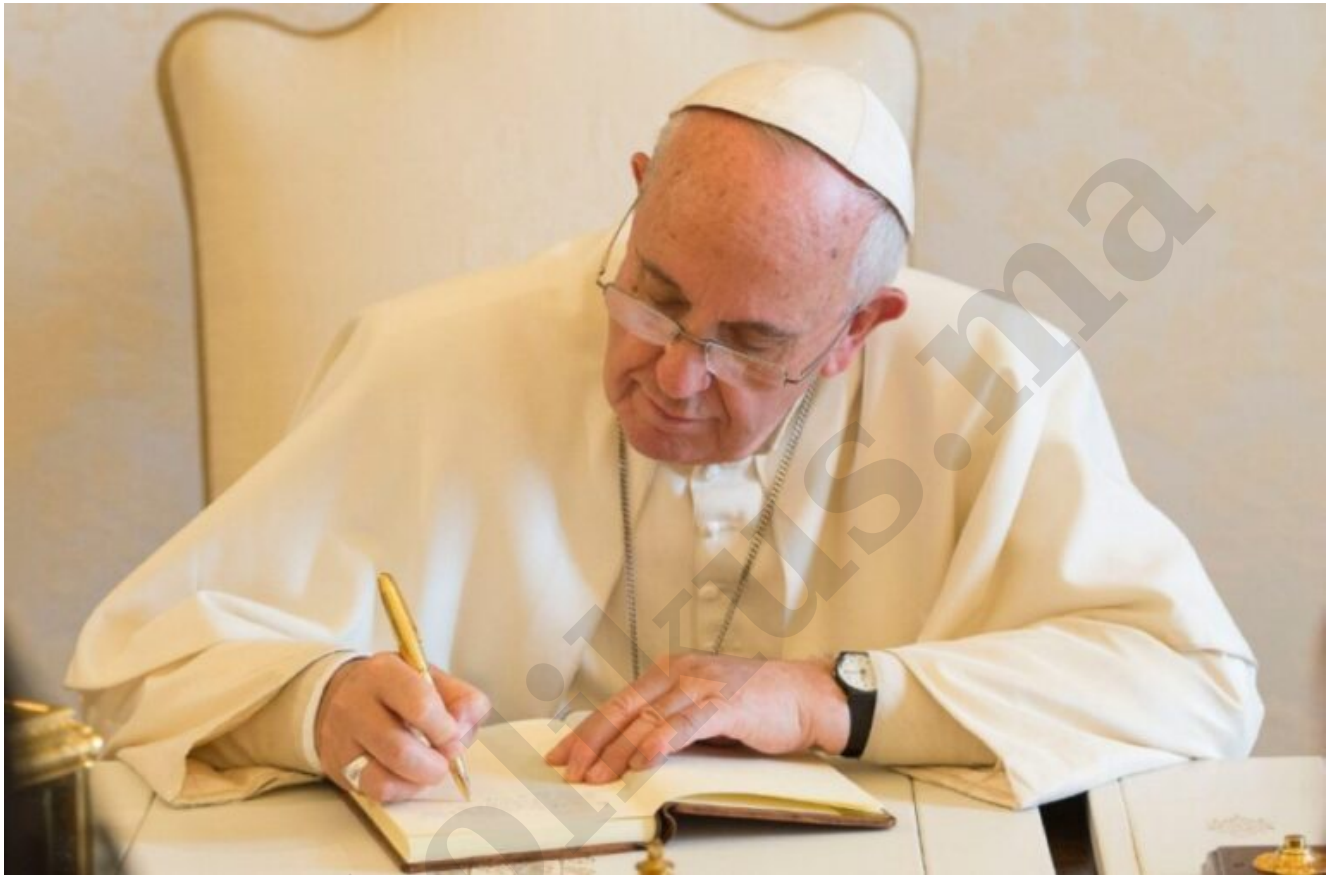

Ferenc pápa kísérőlevele a „Traditionis custodes” kezdetű motu proprioéhoz

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

1 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/ferenc-papa-kiserolevele-a-traditionis-custodes-kezdetu-motu-propriochoz/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-16 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

Július 16-án a Szentszék nemcsak azt a motu proprio-t tette közzé, amely újraszabályozza a 1970-es reform előtti római liturgia használatát, hanem azt a kísérőlevelet is közölte, amelyben Ferenc pápa rávilágít döntésének okaira, és kéri a püspököket, hogy osztozzanak vele az egység

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

2 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/ferenc-papa-kiserolevele-a-traditionis-custodes-kezdetu-motu-proprio-hoz/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-16 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!

szolgálatában.

Ferenc pápa teljes kísérelvének fordítását közreadjuk.

Kedves Püspöktestvéreim!

Ahogy elődöm, XVI. Benedek tette a *Summorum Pontificum* esetében, én is kísérelvélet kívánok küldeni a *Traditionis custodes* motu proprio-hoz, hogy

elmagyarázzam azokat az okokat, amelyek erre a döntésre készítették.

Bizalommal és őszinte nyíltsággal fordulok hozzátok, annak „az egész Egyházzal való közös törődésnek” a nevében, „amely nagyban hozzájárul az egyetemes Egyház javához”, ahogyan arra a II. Vatikáni Zsinat emlékeztet bennünket. [1.]

Mindenki számára nyilvánvalóak azok az okok, amelyek Szent II. János Pált és XVI. Benedeket arra készítették, hogy megadják a lehetőségét annak, hogy az eucharisztikus áldozatot a Szent V. Piusz által kihirdetett és Szent XXIII. János által 1962-ben kiadott *Római misekönyv* használatával mutassák be. Az Istentiszteleti Kongregáció 1984-es felmentésével [2.] adott és Szent II. János Pál 1988-as *Ecclesia Dei* motu proprio-jával megerősített [3.] engedélyt mindenekelőtt

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

3 / 18 oldal | © Katolikus.ma

az a szándék motiválta, hogy elősegítse a szakadás megszüntetését a Lefebvre érsek által vezetett mozgalommal.

Tehát a püspökökhöz intézett azon kérésnek, hogy fogadják nagylelkűen az említett misekönyv használatát kérő hívők „jogos kívánságait”, az egész Egyházat érintő oka volt, az Egyház egységének helyreállítása motiválta.

Ezt a felhatalmazást az Egyházon belül sokan úgy értelmezték, hogy a Szent V. Piusz által kihirdetett *Római misekönyvet* szabadon lehet használni, ami a Szent VI. Pál által kihirdetett *Római misekönyvvel* való párhuzamos használatot eredményezte. Hogy ezt a helyzetet rendezze, XVI. Benedek – sok évvel később – beavatkozott a kérdésbe, és szabályozta az Egyház egyik belső tényét, minthogy sok pap és közösség „hálásan élt a Szent II. János Pál motu proprioja által kínált lehetőséggel”. Hangsúlyozva, hogy a dolgok ilyesfajta alakulását 1988-ban nem lehetett előre látni, a 2007-es *Summorum Pontificum* motu proprio „világosabb jogi szabályozást” [4.] kívánt bevezetni. Annak érdekében, hogy megkönnyítse a [reform előtti liturgiához való] hozzáférést azok számára, akik – köztük fiatalok is – „felfedezik ezt a liturgikus formát, vonzódnak hozzá, és benne számukra különösen megfelelő formát találnak a legszentebb eucharisztia titkával való találkozásra” [5.], XVI. Benedek kijelentette, hogy „a Szent V. Piusz által kihirdetett és Boldog XXIII. János által újjólag kiadott misekönyv ugyanannak a *lex*

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

4 / 18 oldal | © Katolikus.ma

orandinak a rendkívüli kifejeződési formája”, és megadta „az 1962-es misekönyv használatának szélesebb körű lehetőségét”. [6.]

Döntésének hátterében

az a meggyőződés állt, hogy ez az intézkedés nem vonja kétségbe a II. Vatikáni Zsinat egyik alapvető döntését, és ezzel nem ássa alá annak tekintélyét:

a motu proprio teljes mértékben elismerte, hogy „a VI. Pál által kihirdetett misekönyv a latin rítusú katolikus Egyház *lex orandijának* rendes kifejeződése”. [7.] A Szent V. Piusz által kihirdetett misekönyv „ugyanazon *lex orandi* rendkívüli kifejezéseként” való elismerésének semmiképpen sem a liturgikus reform figyelmen kívül hagyása volt a célja, hanem az a szándék vezette, hogy eleget tegyen „e hívők kitartó imáinak”, lehetővé téve számukra, hogy „a *Római misekönyvnek* a Boldog XXIII. János által 1962-ben kihirdetett – és soha hatályon kívül nem helyezett – editio typicája szerint mutassák be a szentmiseáldozatot az Egyház liturgiájának rendkívüli formájaként”. [8.] Döntésében megerősítette az a tény, hogy azok, akik „a szent liturgia számukra kedves formáját akarták megtalálni”, „egyértelműen elfogadták a II. Vatikáni Zsinat kötelező jellegét, és hűségesekek voltak a pápához és a püspökökhöz”. [9.]

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

5 / 18 oldal | © Katolikus.ma

A plébániai közösségek szétszakadásától való félelmet pedig alaptalannak nyilvánította, mert „a római rítus használatának két formája gazdagíthatja egymást”. [10.]

Ezért felkérte a püspököket, hogy győzzék le a kétségeket és a félelmeket, és fogadják el a szabályokat, „örködve afelett, hogy minden békében és nyugalomban történjen”, azzal az ígérettel, hogy „meg lehet találni a módját a megoldásnak”, ha „a motu proprio hatálybalépése után” „komoly nehézségek” merülnének fel a normák alkalmazása során. [11.]

Tizenhárom évvel később megbízta a Hittani Kongregációt, hogy küldjön nektek egy kérdőívet a *Summorum Pontificum* motu proprio alkalmazásáról.

A kapott válaszokból kiderült, hogy a helyzet szomorú és aggasztó, ami megerősítette bennem a beavatkozás szükségességét.

Sajnos elődeim lelkipásztori szándékát, akik azt akarták, hogy „minden erőfeszítést megtegyenek annak érdekében, hogy mindazok, akik valóban vágnak az egységre, megmaradhassanak ebben az egységben vagy azt újra felfedezhessék” [12.], gyakran jelentős mértékben figyelmen kívül hagyták. A Szent II. János Pál által felkínált és a XVI. Benedek által még nagyobb

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

6 / 18 oldal | © Katolikus.ma

nagylelkűséggel felkínált lehetőséget - mely az Egyház teste egységének újramegteremtését célozta a különböző liturgikus érzékenységek tekintetében -,

arra használták fel, hogy növeljék a távolságokat, megszilárdítsák a különbözőségeket, ellentétes táborokat építsenek, melyek megsebzik az Egyházat és fékezik előrehaladását, kitéve azt a megosztottság veszélyének.

Ugyanígy aggasztóak az egyik és a másik oldal visszaélései a liturgia ünneplésében. XVI. Benedekhez hasonlóan én is rosszallom, hogy „sok helyen az eucharisziát nem hűségesen, nem az új misekönyv előírásai szerint ünneplik, hanem ráadásul azt úgy fogják fel, mint felhatalmazást, sőt kötelességet a kreativitásra, amely gyakran az elviselhetőség határát súroló torzulásokhoz vezet”. [13.] De nem kevésbé elszomorító az 1962-es *Missale Romanum* eszközszerű használata is,

amelyet egyre inkább jellemez nemcsak a liturgikus reformnak, hanem a II. Vatikáni Zsinatnak a növekvő elutasítása azzal az alaptalan és tarthatatlan állítással, hogy az elárulta a hagyományt és az „igazi Egyházat”.

Ha igaz, hogy az Egyház útját a hagyomány dinamizmusában kell felfogni, „mely az apostoloktól ered és a Szentlélek segítségével halad előre az Egyházban” (DV

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

7 / 18 oldal | © Katolikus.ma

8), akkor a II. Vatikáni Zsinat ennek a dinamizmusnak a legutóbbi szakaszát jelenti, amelynek során a katolikus püspökök a Lélekre figyeltek, hogy felismerjék az utat, melyet a Lélek az Egyháznak mutat.

A zsinatot kétségbe vonni annyit jelent, mint kétségbe vonni az atyák szándékait, akik ünnepélyesen gyakorolták testületi hatalmukat cum Petro et sub Petro az ökumenikus zsinaton [14.], és végső soron magát a Szentlelket kétségbe vonni, aki az Egyházat vezeti.

Éppen a II. Vatikáni Zsinat világítja meg az elődeim által tett engedmény felülvizsgálatára vonatkozó döntés értelmét. A püspökök leghatározottabban kifejezett kívánságai között szerepel

Isten egész népének a teljes, tudatos és tevékeny részvétele a liturgiában [15.],

összhangban azzal, amit már XII. Piusz is kijelentett a Mediator Dei enciklikájában a liturgia megújításáról. [16.] A *Sacrosanctum Concilium* konstitúció megerősítette ezt a kérést: elrendelte „a liturgia reformját és fellendítését” [17.], és megfogalmazta azokat az elveket, amelyeknek a reformot irányítaniuk kellett [18.]. Azt is leszögezte, hogy azok az elvek a római rítusra vonatkoznak, míg a többi, törvényesen elismert rítus esetében azt kérte,

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

8 / 18 oldal | © Katolikus.ma

hogy azokat „megfontoltan, egész terjedelmükben, az egészséges hagyomány szellemében vizsgálják fölül, s napjaink viszonyainak és igényeinek megfelelően töltsék meg új élettel”. [19.] Ezen elvek alapján került sor a liturgikus reformra, amelynek legmagasabb szintű kifejeződése a *Római misekönyv*, amelynek az editio typicáját Szent VI. Pál adta ki [20.], és amelyet Szent II. János Pál átdolgozott. [21.] Ezért úgy kell tekinteni, hogy

a római rítus, amelyet az évszázadok során többször is a kor igényeihez igazítottak, nemcsak megmaradt, hanem meg is újult „a hagyományhoz való hűséges engedelmisségben” [22.].

Azoknak, akik a korábbi liturgikus forma szerint szeretnék áhítattal ünnepelni, nem lesz nehéz, hogy a II. Vatikáni Zsinat szándékai szerint megreformált *Római misekönyvben* megtalálják a római rítus minden elemét, különösen a római kánont, amely az egyik legjellemzőbb elem.

Még egy utolsó szempontot szeretnék megemlíteni döntésem megindoklására:

sokak szavaiból és viselkedéséből egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy szoros kapcsolat van a II. Vatikáni Zsinat előtti liturgikus könyvek szerinti ünneplés választása, valamint az Egyháznak és intézményeinek elutasítása között annak

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

9 / 18 oldal | © Katolikus.ma

nevében, amit ők az „igazi Egyháznak” tartanak.

Ez a magatartás ellentmond a közösségnek, és táplálja azt a megosztottságra való törekvést - „Én Pál mellett vagyok, én meg Apolló mellett, én Kéfással tartok, én pedig Krisztussal” -, amely ellen Pál apostol határozottan fellépett. [23.]

Krisztus Teste egységének védelme érdekében vagyok kénytelen visszavonni az elődeim által adott felhatalmazást.

Torz felhasználása, melyre sor került, ellentétes azokkal az okokkal, amelyek arra készítették őket, hogy megadják a szabadságot az 1962-es *Missale Romanummal* való misézéshez. Mivel „a liturgikus cselekmények nem magáncselekmények, hanem az Egyháznak, az »egység szentségének« cselekményei” [24.], az Egyházzal való közösségben kell végezni őket. A II. Vatikáni Zsinat, miközben megerősítette az Egyházba való beépülés külső kötelekeit - a hitvallás, a szentségek, a közösség kötelekét -, Szent Ágostonnal együtt kijelentette, hogy

az üdvösség feltétele az, hogy ne csak „testtel”, hanem „szívvel” is az Egyházban maradjunk. [25.]

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

10 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Kedves Püspöktestvéreim, a *Sacrosanctum Concilium* kifejtette, hogy az Egyház azért „az egység szentsége”, mert az Egyház „a püspökök vezetése alatt egybegyűlt és rendezett szent nép”. [26.] A *Lumen gentium* pedig, miközben emlékeztet arra, hogy Róma püspöke „mind a püspökök, mind a hívők sokasága egységének örök és látható princípiuma és alapja”, azt mondja, hogy ti „az egység látható princípiuma és alapja vagytok a részegyházakban, amelyekben és amelyekből az egy és egyetlen katolikus Egyház létezik” [27.].

Kéréseitekre válaszul meghozom azt a határozott döntést, hogy hatályon kívül helyezem a jelen motu proprio megelőző összes előírást, utasítást, engedményt és jogszokást,

és elrendelem, hogy a II. Vatikáni Zsinat rendelkezéseivel összhangban a Szent VI. Pál és Szent II. János Pál pápák által kihirdetett liturgikus könyveket kell tekinteni a római rítus *lex orandija* egyetlen kifejeződésének. Ebben a döntésemben megerősít az a tény, hogy a Trentói Zsinat után Szent V. Piusz is eltörölt minden olyan rítust, amely nem büszkélkedhetett bizonyított régiséggel, és az egész latin Egyház számára egyetlen *Missale Romanum* használatát rendelte el. Négy évszázadon át ez a Szent V. Piusz által kihirdetett *Missale Romanum* volt tehát a római rítus *lex orandijának* legfőbb kifejeződése, amely egységesítő funkciót töltött be az Egyházban.

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

11 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Nem azért, hogy ellentmondjanak ama rítus méltóságának és nagyságának, a II. Vatikáni Zsinatra összegyűlt püspökök kérték annak reformját;

szándékuk az volt, hogy „a hívők ne kívülállóként vagy a hit misztériumának néma szemlélőjeként legyenek jelen, hanem azt a szertartásokon és imádságokon keresztül jól megértve, a szent cselekményben tudatosan, áhítattal és tevékenyen vegyenek részt”. [28.] Szent VI. Pál, emlékeztetve arra, hogy a *Római misekönyv* kiigazításának munkálatait már XII. Piusz megkezdte, kijelentette, hogy a *Római misekönyv* felülvizsgálata, melyet a legősibb liturgikus források fényében végeztek el, azt a célt szolgálja, hogy

az Egyház a különböző nyelveken „egy és ugyanazon imádsággal” forduljon Istenhez, amely kifejezi egységét. [29.] Azt szeretném, hogy ez az egység helyreálljon az egész római rítusú Egyházban.

A II. Vatikáni Zsinat, amikor bemutatja Isten népének katolicitását, emlékeztet arra, hogy „az egyházi közösségen belül léteznek a saját hagyományokkal rendelkező részegyházak, s közben sértetlen marad Péter tanítószékének primátusa, mely a szeretet egyetemes közösségének élén áll, biztosítja a törvényes változatosságot és őrökdi afelett, hogy a részleges nemhogy ne ártson

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

12 / 18 oldal | © Katolikus.ma

az egységnek, hanem inkább szolgálja azt”. [30.] Miközben az egység szolgálatában álló hivatalom gyakorlása során meghozom azt a döntést, hogy megszüntetem az elődeim által adott felhatalmazást,

arra kérlek benneteket, hogy osztozzatok velem ezen a terhen az egész Egyházzal való törődésben való részvételek formájaként.

A motu proprioiban meg kívántam erősíteni, hogy a püspöknek mint a liturgikus élet irányítójának, előmozdítójának és őrzőjének a kötelessége a liturgikus szertartások szabályozása abban az egyházban, amelyben ő az egység princípiuma. Ezért rátok tartozik, hogy mint helyi ordináriusok egyházaitokban engedélyezzétek az 1962-es *Római misekönyv* használatát, a jelen motu proprio előírásait alkalmazva. Mindenekelőtt nektek kell azon dolgoznotok, hogy a hívők visszatérjenek az eucharisztia ünneplésének egységes formájához, külön-külön ellenőrizve a misézéshez ezt a *Missale Romanumot* használó csoportok valóságát.

Azt, hogy az egyes egyházmegyékben miként járjanak el, azt elsősorban két alapelv határozza meg: egyrészt gondoskodjanak azok javáról, akik már meggyökereztek a korábbi miszési formában, és időre van szükségük ahhoz, hogy visszatérjenek a Szent VI. Pál és Szent II. János Pál által kihirdetett római rítushoz; másrészt hagyjanak fel új személyi plébániák felállításával, amelyek

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

13 / 18 oldal | © Katolikus.ma

inkább egyes papok vágyához és akaratához, semmint „Isten szent, hívó népének” valódi szükségletéhez kapcsolódnak. Ugyanakkor

kérlek benneteket, örködjétek afelett, hogy minden liturgiát illendően, a II. Vatikáni Zsinat után kihirdetett liturgikus könyvekhez hűen, könnyen visszaéléssé fajuló különbségek nélkül végezzetek.

A papnövédeket és az új papokat is erre a misekönyv előírásaihoz és a liturgikus könyvekhez való a hűségre neveljék; a II. Vatikáni Zsinat által kívánt liturgikus reform ezekben tükröződik.

Kérem a Feltámadt Urat, hogy küldje el nektek a Lelket, hogy tegyen benneteket erőssé és állhatatossá az Úr által rátok bízott nép szolgálatában, hogy gondoskodások és öröködések által kifejeződjék a közösség az egyetlen rítus egységében is, amely a római liturgikus hagyomány nagy gazdagságát őrzi.

Imádkozom értetek. Kérem, ti is imádkozzatok értem.

Róma, 2021. július 16.

Ferenc

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

14 / 18 oldal | © Katolikus.ma

JEGYZETEK

- [1.] Vö. II. VATIKÁNI ZSINAT: *Lumen gentium* dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1964. november 21., 23. pont: AAS 57 (1965) 27.
- [2.] Vö. Istentiszteleti Kongregáció: *Quattuor abhinc annos* levél a püspöki konferenciák elnökeinek, 1984. október 3.: AAS 76 (1984) 1088-1089.
- [3.] II. JÁNOS PÁL: *Ecclesia Dei* kezdetű, motu proprio kiadott apostoli levele, 1988. július 2.: AAS 80 (1998) 1495-1498.
- [4.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.
- [5.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.
- [6.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797.
- [7.] XVI. BENEDEK: *Summorum Pontificum* kezdetű, motu proprio kiadott apostoli levele, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 779.
- [8.] XVI. BENEDEK: *Summorum Pontificum* kezdetű, motu proprio kiadott apostoli levele, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 779.
- [9.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.
- [10.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*,

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

15 / 18 oldal | © Katolikus.ma

2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797.

[11.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 798.

[12.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 797-798.

[13.] XVI. BENEDEK: *Levél a Katolikus Egyház püspökeinek a római rítusról*, 2007. július 7.: AAS 99 (2007) 796.

[14.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1964. november 21., 23. pont: AAS 57 (1965) 27.

[15.] Vö. *Acta et Documenta Concilio Oecumenico Vaticano II Apparando*, Series I, Volumen II, 1960.

[16.] XII. PIUSZ: *Mediator Dei et hominum* enciklika, 1947. november 20.: AAS 39 (1949) 521-595.

[17.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 1. és 14. pont: AAS 56 (1964) 97, 104.

[18.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 3. pont: AAS 56 (1964) 98.

[19.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 4. pont: AAS 56 (1964) 98.

[20.] *Missale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum*, editio typica, 1970.

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

16 / 18 oldal | © Katolikus.ma

[21.] *Missale Romanum ex decreto Sacrosancti Oecumenici Concilii Vaticani II instauratum auctoritate Pauli PP. VI promulgatum Ioannis Pauli PP. II cura recognitum*, editio typica altera, 1975; editio typica tertia, 2002; (reimpressio emendata, 2008).

[22.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 3. pont: AAS 56 (1964) 98.

[23.] 1Kor 1,12-13.

[24.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 26. pont: AAS 56 (1964) 107.

[25.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1964. november 21., 14. pont: AAS 57 (1965) 19.

[26.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 6. pont: AAS 56 (1964) 100.

[27.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1964. november 21., 23. pont: AAS 57 (1965) 27.

[28.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Sacrosanctum Concilium* konstitúció a szent liturgiáról, 1963. december 4., 48. pont: AAS 56 (1964) 113.

[29.] VI. PÁL: *Missale Romanum* apostoli konstitúció, 1969. április 3., AAS 61 (1969) 222.

[30.] Vö. II. Vatikáni Zsinat: *Lumen gentium* dogmatikus konstitúció az Egyházzól, 1964. november 21., 13. pont: AAS 57 (1965) 18.

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

17 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Fordította: Tózsér Endre SP

Forrás: Magyar Kurír

Katolikus.ma

Szerző: Szerk. (2021-07-18)

18 / 18 oldal | © Katolikus.ma

Jelen kiadvány tartalmául a Katolikus.ma cikke szolgál, mely a <https://katolikus.ma/ferenc-papa-kiserolevele-a-traditionis-custodes-kezdetu-motu-propriohez/> internetes címről származik. A cikket 2021-09-16 dátummal egy médiamissziós lelkületű Tisztelt Olvasónk töltötte le, létrehozva a jelen pdf vagy papír alapú kiadást, akinek ez úton is köszönjük az ilyen formában történő terjesztést. Mindent Isten nagyobb dicsőségére!